

NURETTİN TOPÇU'NUN ESEFİ

ŞEMSETTİN KESER

Nurettin Topçu bir gün Müslüman dünyasından şu şekilde dertlenmiş ve yakınmıştı:

“Benim söylemek istediklerimin hülasası şudur. Yazdıklarım, yazacaklarım, söylediklerim ve söyleyeceklerimin hepsini sıkın, damlayan katre şu olur: Maalesef bugün Müslümanlar, çalışmayı angarya biliyor. Her Müslümanın gözü emekliye sevk edilmekte, tekaüde ayrılmakta. Emekliye ayrılmayı arzu eden, hayalini bu ufuklara saran kardeşlerimize sorduğumuzda cevap ne olur? Yatacak, bastonuna dayanıp oturacak, camiye giderse gidecek yoksa oturduğu yerde eskiyecek, pörsüyecek, çürüyecek. Şu kanaatleyim ki, ilahi ceza , bizi yerden yere vuruyor. Çalışmayı angarya bilen, fazladan bir şey gören uzvun, hayat hakkı yoktur. Eskir, pörsür, çiğnenir, atılır, posa olur. Böyle bir haleti ruhiye bizi esir etmiştir. Allah'ım İslam alemine şu ruhu versin ki Müslümanlar çalışmayı bir ibadet bilsin. Ne

zaman Müslüman çalışmayı ibadet bilir, kendi işini kendi becerir, o zaman esaret zincirlerini kırar.

Yavuz Sultan Selim İçin;

Şair olan İbn Kemal, şeyhülislam Kemalpaşazade olarak meşhur olunca Yavuz Selim için şu beyti söylemişti:

*Çıkmadı bir nim-ten kadd-i
bülend -i himmete
Atlas-ı gerdunu birkaç kerre
tahmin ettiler*

“Kainat kumaşını birkaç kere tahmin ettiler, ölçtüler, biçtiler...Kadd-i bülend-i himmete, yani himmetin, hizmetin, gayretin sülun gibi boyuna posuna onun timsali olan Yavuz Sultan Selim'e bir elbise yapmak için, kainat kumaşını terziler ölçtüler, biçtiler; bir kaftan elbise çıkarmak şöyle dursun; o boya

posa bir nim-ten, yani bir mintan, bir gömlek bile çıkmadı."

İMAM HATİPLER OKULLARININ AÇILMASI İÇİN NASIL İZİN ALINDI

Bu iznin baş mimarı Celal Ökten Hoca Efendi'dir. Talim Terbiye kurulundan bu iznin ne zorlukla alındığının hadisesi tarihi ibretlik bir durumdur. Celal Ökten Hoca konuyu şöyle anlatır.

Mahmut Celalettin Ökten

"Memleketimizde 1940lı yıllarda 'cenazemizi yıkayacak imam kalmayacak' sözü halkın arasında söylenmekteydi. Bu sözün doğruluk payı vardı. Bazı köylerde imam olmadığı için komşu köyün imamı gelinceye kadar cenaze bekletilmekteydi. Zaman geçtikçe bu sorunun dahada büyüyeceği aşikardı. Asıl tehlike milletin cenazesini yıkayacak hocanın olmaması değil, milletin imanını yıkayacak, milletin ruhunu, aklını yıkayacak hoca kalmamış, kalmayacaktı. Memleketin imanını yıkayan, koruyan Mustafa Sabri efendiler, Hamdi efendiler, Naim beyler, Mehmet Akif beyler, Ferid beyler, İsmail Hakkı beyler gitmişti. Memleketin imanı gidiyordu. Memleket sade cehaletin değil, küfrün istilasına giriyor, küfrün silindiri altında eziliyor, eriyordu.

Arkadaşlarla istişare ettik. Ne edip ne yapıp bir İmam-Hatip okulunun açılmasına arkadaşlarla karar verdik. Milli Eğitim Bakanı

Tevfik İleri talebemdi. Terbiyeli bir talebeydi. Beni unutmamıştı. Daha önce onun tavassutu ile Adnan Menderes'in oğullarına Kuran-ı Kerim öğretmek için beni tayin etmişlerdi. Adnan Bey'in oğullarının İstanbul'da olduğu günlerde hariciye vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun evine gider, çocuklara ders verirdim. Bunu herkes bilmez. Tevfik İleri ile daha önce konuşmuştum, "Hocam Ankara'ya gelin, umut ederim ki İnşallah bu İmam Hatip kararını çıkarırız."

Masonlar, dönmeler bakanı dinlemiyor. Trene bindim Ankara'ya geldim. Bir otele yerleştim. Tevfik İleri'nin verdiği emir bir türlü Talim Terbiye kurulundan çıkmıyor. Bekle bekle ses yok. Tevfik İleri'nin gelin demesi bana güç vermişti ama işin bu kadar zor olacağı hesapta yoktu. Bir ay uzayacağını hesap edememiştim. Müdür: Mevzuat, kanunlar mücadele etmiyor. Bunun için Tevhid-i Tedrisat'ın değişmesi lazımdır. Bu kanun ile İmam Hatip okulları kapatılmış, o günden bugüne kadar bir kanun da çıkmamış. Karar, bizim selahiyetimizin dışındadır. Parlamento'dan bir kanun çıkması gerekir. Biz böyle izin veremeyiz' diyor.

Talim Terbiye Kurulu'nda müdür olan kişi sarı bir herif. Yılan gibi bakışları var. Beni çok soğuk karşılıyordu. Diyebilse bana "Hoca defol git" diyecek. Demedi ama bakışları öyle. Bir ay boyunca her gittiğimde dönme, beni "Yine mi geldin hoca. boşuna yorulma" diye bakışlarla karşıılıyor.

Bir ay Ankara'da otelde süründüm. Çamaşırlarım kalmadı. Param bitti. Akşamları, otelden aldığım çay ile odamda ekmeği çaya batırarak yemek zorunda kaldım. Uykularım kaçırıyordu. Hatta kaşınmaya başladım. "Eyvah bitlendim mi?" diye korktum. pratik bir adam değilim ki çamaşırlara çare bulayım. Beni davet eden birileri de yok. Ancak Tevfik Bey'e giderim otele dönerim. Bakanlıkta oturup beklerken, bacağımın altına mendilimi koyuyorum. Prostatım var, kaçırıyorum. 'Abdeste gideceğim de diyemiyorum ki, 'Ulan abdestini tutamayan adamın, burada ne işi var?' derler diye.

Nihayet bir gün artık çok sıkıldım, rahatsız oldum. Sarı adam, gittiğimde artık yüzüme dahi bakmaz olmuştu. Bastonuma dayandım:

'Buradan doğru trene gideyim' diye kalktım. Yalnız Tevfik İleri Bey'e bir daha uğrayayım, hem veda edeyim dedim. Tevfik Bey o kırgın halimi görünce ;

"Hocam siz rahatsız sınız" dedi. Ben; "Tevfik Bey, ben gidiyorum." dedim. Üzüldü. Düşündü; Hocam iyi sabretmişsiniz. Son çare olarak, meseleyi Adnan Bey'e açalım," dedi. Birlikte Adnan Menderes'e başvekalete gittik. Vaziyeti anlattık. Adnan Bey hayret etti. Üzüldü. Talim Terbiye deki bir adamın, Bakana karşı koyduğuna şaşıtı.

"Bu derece mi Tevfik Bey" dedi.

"Evet, efendim bu derecedir."

Başbakan biraz düşündükten sonra dedi ki:

"Hocam yarın siz Tevfik Bey'e gelin; Tevfik Bey'le beraber Talim Terbiyeye gidin. Ben aynı saatte baskın yapayım. Bir de bu şekilde tecrübe edelim. Belki Allah yardımcımız olur," Ertesi gün Adnan Bey'in dediği gibi Tevfik Bey'le birlikte Talim Terbiye'ye gittik. O memurun masasındaiken Başbakan geldi. Girer girmez selam verdi, Sonra:

"Tevfik Bey neredesin yahu! Ne zaman sorsam, Talim Terbiye'de diyorlar. Nedir bu? Allah aşkına senin Talim Terbiye'de bu kadar ne işin var?..'

'Efendim, Celal Ökten hoca benim hocamdır. Bir aydan beri buradadır.

'Hayırdır ne işi varmış?' Tevfik Bey "Efendim, böyle, böyle" diye anlattı.

Adnan Bey memura sordu "Beyefendi bunun mahzuru nedir?"

"Efendim, bana mesuliyetim dışında bir teklif yapıyor, ben böyle bir karar veremem. Böyle bir müsadeyi benden istiyorlar. Benden çıkması lazımmiş. Binaenaleyh mevzuat böyle bir karar vermeme müsaade etmez. Vekil bey üzerime baskı yapıyor."

Adnan bey "Peki Tevfik Bey'in verdiği talimat kâfi gelmiyorsa, emri ben vereyim; bu emri günün Başvekili vermiş deyin."

Adam ısrar ediyor: "Muhterem başvekilim, ben mesul olurum, şifahi emir beni kurtaramaz.."

"O halde lazım olanı yazın ben imzalıyayım.."Menderesin bu kararlı tavrı karşısında Talim Terbiye Dairesi başkanlığının söyleyecek sözü kalmadı.

Bizim bakanlıktan bir şey istediğimiz yok. Binayı bulacağız, kirası, bakımı; idareciler, öğretmenler, hademe vs. maaşları hepsi bizden olacak. Tevfik Bey de sormuştu. "*Hocam nereye açacaksınız? Kimler okutacak? Ben de: "Hele siz bize bir izin verin. Allah'ın lütfu keremi ile onlar bulunur".*

O gün benim için bir bayram oldu. Muvafakat emrini alıp Başvekaletten otele gelirken nasıl çıldırmadım, nasıl aklımı kaybetmedim, diye halen şaşarım. Ne evlendiğim gün ne de icazet aldığım zaman böyle sevindim. O gün bu kadar sevinmişim. Bu dereceden fazla, bunu bastıran bir sevinci ancak Beytullah'ı gördüğüm gün hissettim.

Tarih bunun içindir. İbret almak için bu yazıyı yazdım.

BİR Dervişin Hat Aşkı

Ali Ulvi Kurucu hazretleri nakleder: 1980 yılında Almanya'daydık. Köln şehrinde bir dostun evinde, hayli kalabalık misafirler vardı. Fakir, gönlümü mest eden büyük hattatlardan bahsederken, Rakım'dan başladım.

Kazasker Şefik bey, Şevki, Sami, Kâmil Akdik, Hasan Rıza, Neyzen Emin Bey, Ömer Vafî, Hamid, Halim deyince orada köşede oturan yaşlı başlı bir derviş ki sonradan Muhibbullah Efendi olduğu anlaşıldı, bir şey söyledi.

Öyle ki hat tarihinde, hat aşıkları arasında, Hat'ta ait böyle derin bir mana ifade eden bir tarif bilmem var mıdır? Dedi ki:

"Efendim, eğer Cenab-ı Hak buyursaydı ki:

'Kullarım, bana ibadette serbestsiniz; yalnız beni tefekkür edeceksiniz: Kainattaki benim kudretimi, güzel sahneleri mi kudretime delalet eden acayıpleri, seyir ve temaşa edip; beni gözünüzle, sözünüzle, özünüzle zikredeceksiniz, tefekkür edeceksiniz, gafil olmayacaksınız"

Eğer Rabbim bana böyle bir hürriyet verseydi, ömrümü Beyazıt Üniversite kapısındaki hattat Şefik Bey'in eseri olan **DAİRE-İ UMUR-İ ASKERİYYE'YE** bakmakla geçirirdim.

Ömrümde duymadığım bu sözü işitince vecd içinde kaldım

ALİ FUAD BAŞGİL ZAMANA GÖRE DEĞERLENDİRME

Meşhur Fransız muharrir ve münekkitt Anatole France'ın hemen her dile çevrilmiş güzel bir sözü vardır: "*Herhangi bir hadisenin değerlendirilmesi, onun gerçekleştiği zaman ve şartlar içinde yapılmalıdır.*" Bu tarif, İslam'ın insaf ve adalet anlayışına, ruhuna son derece uygundur.

Ordinaryüs Prof. Ali Fuad Başgil'e sormuşlar: "İslam'da reform lazım mıdır?" Hazretin verdiği cevap: "Evladım, reform, *deform* karşılığıdır. Bir şey eskir pörsür, harap olur, dejenere olur da ıslah edersiniz; tamir eder, onarırınız. İslam'ın tamir edilecek nesi var?"

İmanın şartları mı? İslam'ın şartları mı hangisi? Hiçbirinde bir eskime, pörsüme, yıkılma yok ki tamir edersiniz. Bunlar değişmez ölçüler.

Ali Fuad Başgil Hoca, 27 Mayıs darbecilerine karşı çıkmış, demokrasiyi müdafaa eden makaleler yazmıştı. İlk seçimde senatoya seçildi ve Cumhurbaşkanı seçileceği muhakkaktı. Darbeciler silahla ve halka katliam yapacakları tehdidi ile "namzetlikten" çekil dediler. Tamamen senatörlükten de istifa ederek, kahramanlığını gösterdi. Darbecilere ses çıkarmasaydı, onların başı tacı ve Cumhurbaşkanı olurdu.

NUREDDİN TOPÇU'YU MAYALAYAN ZAT ABDÜLAZİZ BEKKİNE HAZRETLERİ

Nureddin Topçu Fransa'da felsefe doktorası yapan ilk Türk. Türkiye'ye geliyor Abdülaziz Bekkine Efendi gibi bir zatı seviyor. Sırrı Bey isimli kumaşçılık yapan bir zat Nureddin Topçu'nun yakın arkadaşıydı. Topçu'nun Abdülaziz Efendi ile bir görüşmesini şöyle nakleder: "Aziz Efendiye gittik. Nureddin "Efendim, bazı müşküllerim var; sorsam acaba su-i edep mi olur?" dedi. Efendi:

"Oğlum, sen derdini açmadın, söylemedin.. Hele bir söyle de bakalım su-i edep mi, hüsn-ü edep mi oluyor görelim" diye cesaret verip teşvik etti.

O gece Nureddin pek çok müşkilini sordu; cevabını aldı. Gece saat ikiye kadar konuşuldu.. Efendi'nin elini öpüp, müsade alıp hanesinden çıktık, evlerimize gidiyoruz. Nureddin az sonra durdu, sordu: "Sırrı ben doymadım yahu ! Dönsek de tekrar kapıyı çalsak, ayıp olur mu?"

ALİ NİHAD TARLAN

Ali Nihad Tarlan Hoca, Ali Fuad Başgil gibi üniversitelerimizdeki son "Ordinaryüs profesör" ünvanlı üstaddı. İstanbul Edebiyat Fakültesinde "Divan Edebiyatımızın" son mütehassısı 'hocaların hocası' hizmet ehli bir zattı.

1938 de fakülte salonunda Mehmet Akif için yapılan ilk anma toplantısını o

tertiplemiş ve muazzam bir konuşma yaparak ,
Akif sevgisinin fitilini ateşlemiştir.

Bu abide insanlar, milletimizin manen
en yoksul, yoksun ve muhtaç olduğu; o susuz ,
kuru, çorak zamanlarda, öne çıkmış; bugün
gelişmekte olan manevi dünyamızın köklerini
canlandırmışlardır.

YIKILAN ALMANYA İDİ ALMAN HALKI YIKILMADI

Bir Bakan'ın hatırasıdır. Yıl 1958.Beni
gezdiren tercümana dedim: "Yahu hep mamur
yerleri gezdirdin, Bir de cihan harbinden çıkan
harap şehirlerini gezip görsek,"

Tercüman: Hangi harap şehirleri? diye
sordu.

"Canım işte beş altı sene Almanya
dünya ile harp etti. Ruslar bir taraftan,
Amerikalılar, İngilizler, Fransızlar bir taraftan,
on binlerce tayyare, senelerce bu memleketi
bombalamadı mı? işte o harabeleri göster"..
Tercüman dedi ki: O harabeler işte şu
gördüğünüz yerlerdi. Hepsi yeniden yapıldı. Biz
zannederdik ki Alman milleti yıkıldı. Meğer
yıkılan Almanya imiş, Alman milleti değilmiş.
Eğer yıkılan milleti olsaydı, Almanya yeniden
yapılamazdı. Binalar kolayca yapıldı, Eskimiş
fabrikalar modernleştirildi, otomatik hale
getirildi.

Herkes Alman milleti yıkıldı sanırdı.
Yıkılan Alman milleti değilmiş, Almanya
emiş."

SUVARİSİNİ BEKLEYEN AT "PEK HAZİN BİR MEVLİT GECESİ"

12 Rebiülevvel 1331

Yıllar geçiyor ki, ya Muhammed,

Aylar bize hep Muharrem oldu!

Akşam ne güneşli bir geceydi...

Eyvah, o da leyl-i matem oldu!.

Alem bugün üç yüz ellimilyon

Almanya Aachen Camii'nde toplanmış
Türk gençleri aralarında doktora konusunda
tartışıp liste yaparlarken Rüştü adında bir genç
şunları söyledi ve şu teklifi yaptı:

"Kardeşler" niçin içinizden biri kalkıp
da ; yahu ne sebepten dolayı İslam alemindeki
İslami hareketler muvaffak olamıyor? Bugüne
kadar çeşitli hareketler oldu. Hiçbirisi de
beklenen zaferle neticelenmedi. Sona
eremeden, gelişmeden beşiğinde boğuldu.
Nerede hata edildi? Bu hale ne sebep oldu?
Niçin birimiz de kalkıp bu mevzuyu doktora
olarak alıp çalışmayız." Herkes rivayet eder;
yakınır, ağlar, dövünür, sizlanırsınız.. Fakat bu ata
henüz bir süvari çıkmadı.."

SAFAHAT'TA RESULULLAH BAHİSLERİ

Mehmet Akif Ersoy'un SAFAHAT'
ında Resulullah Efendimiz , kırk yerde ve yüz
defadan fazla isim ve sıfatlarıyla :Muhammed,
Ahmed, Mahmud, Mustafa, Nebi, Peygamber,
Resul, Resulullah ve Canan, Cedd-i Hüseyin,
Mihriban-ı Ezel, Sama-yı Rahmet, Büyük
Ceddin(Şerif Muhiddin Bey'e hitaben) gibi
ifadeler geçmiştir.

Ayrıca Safahat'ta şiirlere başlık ve
dipnot metni aynen alınmış hadis-i şerifler
vardır. Yine Safahat'ta Balkan harbinin acıları
içinde , Hazret-i Peygamber'e hitaben kaleme
alınmış '*Pek Hazin Bir Mevlit Gecesi*' ile Akif'in
Kahire'deki hüznü günlerinde yazdığı ,
Resulullah'ın doğduğu zamanı ve onun dünyaya
getireceği güzellikleri sayan '*Bir gece*' şiiri- ki
Efendimiz burada '*Bir Öksüz*' diye anılmıştır.

Mazluma yaman bir alem oldu:

Çiğnendi harim-i paki Şer'in;

Namusa yabancı mahrem oldu!

Beyninde öten çanın sesinden

Binlerce minare ebkem oldu.

Allah için, ey Nebiyy-i ma'sum,

İslam'ı bırakma böyle bakes,

İslam'ı bırakma böyle mazlum

'Necid çöllerinden Medine'ye" şaheserinin bitişinde Resulullah'ın kabri başındaki hitabesinin sonunda ruhunu teslim eden bir Sudanlı'nın ağzından , Peygamber'ine olan ilan-ı aşkı inanılmaz ve aşılamaz bir na't ile Mehmet Akif dile getirmiştir.

"Ya Nebi şu halime Bak!.."

Henüz dua ediyordum ki , "Ya Resulallah !"

Nidası kükreyerek , bir kanadlı tayf-i siyah,

Basıp eşikleri tutmuş yığınla gölgelere,

Süzüldü uçtaki "Babüs Selam " önünde yere.

Mehib sayhası hala fezada çınlandı,

Ki yükselip yeniden , vardı geçti eb'adı.

Düşünce Ravza-i Peygamber'in ayaklarına;

Sarıldı göğsüne çarpen demir kuşaklarına.

Dikildi cebhe-i didar önünde, müstağrak.

Diyordu inleyerek :

-"Ya Nebi, şu halime bak!

Hasıl ki bağı yanar , gün kızınca , sahranın;

Benim de ruhumu yaktıkça yaktı hicranın!

Harim-i Paki'ne can atmak istedim durdum;

Gerildi karşıma yıllarca ailem, yurdum.

"Tahammül et" dediler ..Hangi bir zamana kadar?

Ne bitmez olsa tahammül , onun da bir sonu var.

Gözümde tüttü bu andıkça yandığım toprak;

Önümde durmadı artık , ne hanüman , ne ocak..

Yıkıldı hepsi.. Ben aştım diyarı Sudan'ı

Üç ay "Tihame" deyip çiğnedim beyabanı.

Kemiklerim bile yanmıştı belki sahrada;

Yetişmeseydin eğer, ya Muhammed imdada;

Eserdi kumda yüzerken serin serin nefesin,

Akarsular gibi çağlardı her tarafta sesin!

İradem olduğu gündür senin iradene ram

Bir an için bana yollarda durmak oldu haram.

Bütün heyakil-i hilkatle hasbihal ettim;

Leyale derdimi döktüm , cibali söyledim!

Yanıp tutuşmadan aylarca yummadım gözümü.

Nücuma sor ki bu kiprikler uyku görmüş mü?

Azabı hecrine katlandım elli üç senedir.

Sonunda alnıma çarpan bu zalim örtü nedir?

Beş altı seneyi icran içinde inleterek,

Çıkan yüreklere hüsrân mı, merhamet mi gerek.

Demir nikabını kaldır mezar-ı pakinden;

Bu hasta ruhumu artık ayırma hakinden

Nedir O Meşale? Adetin mi? Ya Resulallah!..

.....

Sükun içinde bir an geçti, sonra bir kısa "ah!".

Ne gördüm, oh! serilmiş zemine Sudanlı.

Başında, ağlayarak bir zavallı Seylanlı,

Öpüp öpüp kapıyor elleriyle gözlerini.

Bitince harice nakliyle gasli, tekfini,

"Baki" a gitti şehidin vücut-/i fanisi;

"Haremde" kaldı , fakat, ruh-i cavidanisi.

MUHACİRLERİN HİCRANLARI

"Sekiz yaşlarında kadardım. Konya Aziziye camiinin civarında, cadde de bir adam gördüm. Elinde bir kâğıt bir beste, bir şiir okuyor. Onu dinleyenler hüngür hüngür ağlıyor. Okunan güfte şu idi;

Yaslı gittim, şen geldim;/
Aç koynunu ben geldim;
/Bana bir yudum su ver,
Çok uzak yoldan geldim.

Deniz deni, Akdeniz;
Suları berrak deniz;/-
Karşıda yar ağlıyor;
Geçeyim bırak deniz.

Dinleyenler ağlıyorlardı. Bir amcaya sordum." Amca bu güzel güzel okuyor. Dinleyenler neden ağlıyor?" Amca dedi ki: "Oğlum, bunlar esirlikten gelen kimselerdir"..

Ağlayanlar, Balkan harbinde, Cihan Harbinde, İstiklal Harbinde derde uğramış, esir kalmış kimselermiş. O günleri anıp ağlıyorlarmış. (Ali Ulvi kurucu)

Mübadele 'den yurdun çeşitli yerlerine muhacir olarak yerleştirilen Rodos'tan, Selanik'ten, Priştine'den gelen insanlardan bir kısmı Hatay Dört Yol'dadır. Torunlarının anneanne yahut dedelerinden anlattıklarına göre, gelenler, bavullarını dahi açmamışlar, tekrar gideceğiz topraklarımıza diye.

Kırklardan Fırıncı Mehmet Ağa diye bilinen Evliyaullah'dan Mehmet TANRIÖVER, Priştine'lidir.

Balkan muhacirlerinin bu hasret hislerini dile getiren besteler ve güfteler hep HÜZZAM makamındadır. Hicran şiirlerinde vuslat yoktur, hep yanmak vardır.